

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 307
IM. KRÓLA JANA III SOBIESKIEGO W WARSZAWIE
W ROKU SZKOLNYM 2023/2024**

Wstęp:

Wspieranie i przygotowywanie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych w zakresie wyboru zawodu i określenia własnych predyspozycji zawodowych, jest działaniem statutowym szkoły. Na poziomie szkoły podstawowej, doradztwo zawodowe obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę, mających na celu przygotowanie uczniów do właściwego wyboru dalszej drogi kształcenia.

Uczeń dobrze przygotowany do podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych to taki, który wie, jakie ma zainteresowania i predyspozycje. Potrafi dokonać właściwej samooceny, zna swoją wartość i ma plany na przyszłość. To także uczeń, który zna ofertę okolicznych szkół i potrafi wybrać z niej to, co odpowiada jego możliwościom, umiejętnościom i zainteresowaniom.

1. Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991 Nr 95 poz. 425, z późniejszymi zmianami Dz. U. 2016 poz. 1943),
- Ustawa Prawo oświatowe, Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz.U.2019 poz. 1148, 1078, 1287, 1680, 1681),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół. (Dz.U. 20120 poz. 1008),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. 2017 poz. 356) z późniejszymi zmianami z dnia 6 lutego 2023 r (Dz. U. z 2023 poz. 312),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz. 1591),), z późniejszymi zmianami z dnia 05.09.2023 (Dz. U. 2023 poz. 1798)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji I Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2022 poz. 1594),

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 lipca 2019 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U.2019 poz. 1536),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 stycznia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. 2023 poz. 183)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325)

2. Cele ogólne programu:

Celem opracowanego w naszej placówce Programu Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest:

- przekazanie informacji na temat różnych zawodów i profesji,
- przekazanie wiedzy na temat rozwijania zainteresowań, talentów i pasji,
- rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania,
- kształtowanie umiejętności samooceny,
- kształtowanie szacunku do pracy,
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji,
- kształtowanie umiejętności komunikacji, odpowiedzialności za powierzone zadanie i pracy w zespole,
- budowanie w uczniach pozytywnych postaw wobec kształcenia zawodowego,
- przygotowanie uczniów do świadomego wyboru szkoły , a następnie zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami,
- przekazanie wiedzy na temat umiejętności efektywnego uczenia się,
- przekazanie uczniom informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi.

3. Tematyka zajęć:

1. Oddziały przedszkolne i klasy I - III: Działania w zakresie doradztwa zawodowego w oddziałach przedszkolnych obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

- Oddziały przedszkolne:

- **Poznanie siebie:**

Dziecko:

- określa, co lubi robić;
- podaje przykłady różnych zainteresowań;

- określa, co robi dobrze;
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

- **Świat zawodów i rynek pracy:**

Dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

- **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie:**

Dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- nazywa czynności, których lubi się uczyć.

- **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych:**

Dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać;
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

- Uczniowie klas I- III:

- **Poznanie siebie:**

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

- **Świat zawodów i rynek pracy:**

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

- **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie:**

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

- **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych:**

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

2. Uczniowie klas I- VI: Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

- Uczniowie klas IV - VI:

- **Poznanie siebie:**

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

- **Świat zawodów i rynek pracy:**

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

- **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie:**

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

- **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych:**

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

3. Uczniowie klas VII - VIII: Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

- Uczniowie klas VII - VIII:

- **Poznanie siebie:**

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

- **Świat zawodów i rynek pracy:**

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji.

- **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie:**

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

- **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych:**

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Tematy zajęć:

Klasa VII:

1. Moja przyszłość edukacyjno – zawodowa. System edukacji i obecne w nim ścieżki kształcenia.
2. Zwody w moim najbliższym otoczeniu.
3. Zawody zanikające.
4. Jak planować przyszłość edukacyjno – zawodową. Podejmowanie decyzji.
5. Umiejętności a zawód.
6. Moje mocne i słabe strony.
7. Sposoby rozwijania własnych zainteresowań.
8. Kompetencje na rynku pracy. Czego poszukują pracodawcy u swoich pracowników?
9. Praca w grupie, jako przykład kompetencji kluczowej.
10. Kwalifikacje przypisane wybranym zawodom.
11. Wszyscy jesteśmy zdolni. Poczucie własnej wartości.
12. Zarządzanie czasem.
13. Radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych.
14. Trudna sztuka autoprezentacji.

Klasa VIII:

1. Komunikacja interpersonalna w relacjach międzyludzkich. Mowa ciała.
2. Asertywność w pracy zespołowej.
3. Planowanie. Trudna sztuka wyznaczania celów i sposobów ich realizacji.
4. Podejmowanie decyzji.
5. Twórczość i kreatywność w planowaniu ścieżki własnego rozwoju.
6. Radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Stres w życiu człowieka.
7. Przedsiębiorczość.
8. Etyka zawodowa. Zasady na rynku pracy.
9. Techniki uczenia się i zapamiętywania.
10. Trudna sztuka wyboru ścieżki kształcenia.
11. Cele i plany edukacyjno - zawodowe z uwzględnieniem własnych zasobów, talentów i możliwości.
12. Ograniczenia zdrowotne w edukacji i wyborze zawodu.
13. Oferta szkół ponadpodstawowych.

14. Zasady rekrutacji.

15. Porażki w życiu człowieka.

4. Terminy, miejsce i osoby odpowiedzialne za realizację Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego:

Za realizację zajęć z zakresu doradztwa zawodowego odpowiada Dyrektor Szkoły, osoba, której powierzono funkcję doradcy zawodowego, oraz wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkole, wspomagający realizację poszczególnych zadań zawartych w WSDZ.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego **realizowane są przez wszystkich nauczycieli** na wszystkich zajęciach zgodnie ze specyfiką zajęć, w połączeniu z realizacją podstawy programowej.

W sposób szczególny w klasach VII i VIII, których uczniowie stoją przed trudnym wyborem dalszej ścieżki kształcenia. Zajęcia dla uczniów tych klas realizowane są dodatkowo w trakcie 10 lekcji doradztwa zawodowego.

Wspólne planowanie działań na poszczególnych etapach kształcenia pozwala podzielić się zadaniami adekwatnie do posiadanej wiedzy, doświadczeń i kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu całego roku szkolnego w ramach lekcji, zajęć wychowawczych, spotkań tematycznych, programów zewnętrznych i gazetek tematycznych, wycieczek, spotkań z przedstawicielami zawodów, konkursów przedmiotowych oraz w ramach realizowanego programu „Otwarta Firma”.

W szkole realizowany jest projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej: "Sięgnij po więcej! - rozwój doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych m. st. Warszawy". W ramach projektu możliwe są konsultacje diagnostyczno - doradcze dla rodziców i uczniów w zakresie predyspozycji i wyboru dalszej ścieżki kształcenia.

5. Formy techniki pracy doradczej :

Formy i techniki pracy doradczej w roku szkolnym 2023/2024:

Są to:

- godziny zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII,
- lekcje przedmiotowe,
- zajęcia i spotkania tematyczne z przedstawicielami różnych zawodów, ,
- wycieczki przybliżające różne zawody i profesje, /o ile możliwe będzie organizowanie spotkań, wycieczek i wyjść poza szkołę/,
- udostępnianie dzieciom informacji o zawodach /np. gazetki tematyczne, zasoby biblioteczne/,

- badanie zapotrzebowania uczniów na działania doradcze /rozmowa kierowana/,
- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości uczniów o konieczności planowania własnego rozwoju, umożliwiające poznanie siebie, swoich zdolności i predyspozycji zawodowych,
- warsztaty, programy, zajęcia służące doskonaleniu umiejętności uczniów w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie,
- koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe,
- konkursy,
- wycieczki do okolicznych szkół i spotkania z przedstawicielami tych placówek, /o ile możliwe będzie organizowanie spotkań, wycieczek i wyjść poza szkołę /np. Targi Edukacyjne „Perspektywy”, „Mokotowska Giełda Szkół”, Program „Otwarta Firma”/,
- dostosowywanie metod pracy na poszczególnych lekcjach do rozwijania w uczniach umiejętności potrzebnych do dalszego rozwoju i pracy,
- indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami również w ramach projektu „Sięgnij po więcej” oraz godzin w obszarze pomocy psychologiczno - pedagogicznej.

W roku szkolnym 2023/2024 zarówno zajęcia z klasami, jak i podejmowane działania indywidualne mogą być realizowane w formie zajęć w klasie oraz online.

W przypadku zawieszenia zajęć w szkole, konsultacje indywidualne mogą się odbywać online za pośrednictwem szkolnej platformy MTeams.

6. Sposoby ewaluacji:

- ankiety ewaluacyjne,
- rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami,
- informacje uzyskiwane od absolwentów na temat dalszej ścieżki edukacji i wyboru szkoły,
- analiza wyników rekrutacji absolwentów szkoły.

7. Spis instytucji współpracujących ze szkołą w ramach realizacji Programu Realizacji Doskonalenia Zawodowego:

- okoliczne szkoły ponadpodstawowe o profilu ogólnym i zawodowym, a także inne ośrodki kształcenia zgodnie z zainteresowaniami uczniów,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 8,
- Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń /WCIES/,
- Ośrodek Rozwoju Edukacji /ORE/,
- Warszawski System Doradztwa Zawodowego,
- Biuro Edukacji miasta stołecznego Warszawy.

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 307 IM. KRÓLA JANA III SOBIESKIEGO W WARSZAWIE**

*Program zatwierdzony przez Dyrektora szkoły do realizacji w roku szkolnym 2023/2024,
po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej w dniu 12 września 2023 r.*